

BS/87/2009

PREFERENCJE PARTYJNE
W CZERWCU

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

Gdyby wybory do Sejmu i Senatu odbywały się na przełomie maja i czerwca¹, udział w nich wzięłoby 50% ankietowanych, o 3 punkty procentowe więcej niż miesiąc temu. Niespełna jedna piąta dorosłych Polaków (18%) jeszcze nie wie, czy poszłaby na ewentualne wybory do krajowego parlamentu (spadek o 3 punkty procentowe), natomiast niemal jedna trzecia (31%), czyli prawie tyle samo co w maju, jednoznacznie odrzuca możliwość uczestniczenia w tym głosowaniu.

Ostatnia faza kampanii wyborczej przed wyborami do Parlamentu Europejskiego nieco bardziej zmotywowała Polaków do uczestniczenia także w hipotetycznych wyborach do polskiego parlamentu. Odsetek zadeklarowanych wyborców nieznacznie wzrósł, jednak nadal jest niższy niż przeciętna z pierwszych czterech miesięcy tego roku.

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań								
	X 2008	XI 2008	XII 2008	I 2009	II 2009	III 2009	IV 2009	V 2009	VI 2009
	w procentach								
Na pewno wziął(ę)abym w nich udział	56	56	57	56	55	54	53	47	50
Nie wiem, czy wziął(ę)abym w nich udział	15	18	17	18	18	17	17	21	18
Na pewno nie wziął(ę)abym w nich udziału	28	26	26	26	27	29	30	32	31

Podobnie jak w poprzednich miesiącach, największe poparcie ma PO – chęć głosowania na tę partię deklaruje niespełna dwie piąte potencjalnych wyborców (38%). W porównaniu z sondażem majowym notowania rządzącego ugrupowania nieznacznie się obniżyły (o 2 punkty procentowe). Obecne poparcie dla PO jest najniższe od sześciu miesięcy. O ponad połowę mniej sympatyków niż rządząca partia ma PiS, na który chciałoby oddać swój głos 17% zadeklarowanych uczestników wyborów. Notowania tego ugrupowania są dokładnie takie same jak przed miesiącem; w ciągu ostatniego półrocza odsetek zwolenników

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (229) przeprowadzono w dniach 28 maja – 2 czerwca 2009 roku na liczącej 1038 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

PiS praktycznie nie ulegał zmianie. Na przełomie maja i czerwca takie samo poparcie uzyskały PSL i SLD – chęć głosowania na każdą z tych partii zadeklarowało po 6% potencjalnych wyborców. O ile jednak odsetek zwolenników PSL minimalnie wzrósł (o 1 punkt), o tyle notowania SLD są nieco gorsze niż przed miesiącem (spadek o 2 punkty procentowe).

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach*								
	X 2008	XI 2008	XII 2008	I 2009	II 2009	III 2009	IV 2009	V 2009	VI 2009
	w procentach								
Platforma Obywatelska RP	40	34	43	44	45	42	40	40	38
Prawo i Sprawiedliwość	20	18	18	17	18	20	17	17	17
Polskie Stronnictwo Ludowe	6	7	5	5	4	5	4	5	6
SLD	6	7	8	7	5	8	9	8	6
Liga Polskich Rodzin	2	2	1	1	3	1	1	2	2
Partia Kobiet	1	2	1	1	1	1	1	2	2
Samoobrona RP	1	1	2	1	1	1	1	2	2
KPEiR	1	1	2	1	1	1	1	1	1
Prawica Rzeczypospolitej	1	0	0	0	1	1	0	0	1
Socjaldemokracja Polska	0	1	1	1	0	1	1	0	1
Unia Polityki Realnej	1	1	0	1	1	1	1	1	1
Inne	2	1	1	1	1	1	1	1	2
Trudno powiedzieć	19	23	17	17	17	16	21	19	21
N=	620	584	573	604	569	526	578	506	518

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach. W tabeli uwzględniamy tylko te partie, które w sondażu uzyskały poparcie co najmniej 0,5% zadeklarowanych uczestników głosowania

Gdyby wybory do parlamentu krajowego odbywały się teraz, pozostałe ugrupowania nie zdołałyby wprowadzić do niego swoich przedstawicieli. Na przełomie maja i czerwca spośród ugrupowań pozaparlamentarnych po 2% poparcia (tyle samo co przed miesiącem) uzyskały LPR, Partia Kobiet i Samoobrona. Po 1% wyborców chciałoby głosować na KPEiR, Prawicę Rzeczypospolitej, SdPi i UPR.

Ponad jedna piąta zadeklarowanych uczestników hipotetycznych wyborów parlamentarnych (21%) nie wie, na którą partię oddałaby swój głos. W porównaniu z poprzednim pomiarem odsetek wyborców niezdecydowanych wzrósł o 2 punkty i jest taki sam jak w kwietniu.

Kampania wyborcza przed wyborami do Parlamentu Europejskiego nieco zachęciła Polaków do uczestniczenia w procedurach demokratycznych, w tym także do udziału w hipotetycznych wyborach do Sejmu i Senatu. Jednak rezultaty tej kampanii, mającej m.in. skłonić Polaków do aktywności wyborczej, nie są imponujące – deklarowana frekwencja jest wyraźnie niższa niż na przełomie roku.

Kampania wyborcza w mediach jest zwykle trudnym okresem dla partii rządzących. Zazwyczaj większość poważnych i mniej poważnych kandydatów na parlamentarzystów wykorzystuje swój czas antenowy do krytykowania poczynań rządu i koalicji rządowej, ponieważ ci stanowią dla nich, niejako naturalnie, negatywny punkt odniesienia. Można sądzić, że m.in. z powodu spotęgowania głosów krytyki nieco spadło w tym miesiącu poparcie dla głównego z rządzących ugrupowań – PO. Na tym tle wart uwagi jest relatywnie lepszy (w porównaniu z ostatnim półroczem) wynik drugiej z rządzących partii – PSL.

Uzyskane deklaracje nie wskazują, by obie partie opozycji parlamentarnej potrafiły skutecznie zdyskontować ten trudny dla rządzących okres i zdołały przekonać do siebie choćby małą część zwolenników ugrupowań tworzących koalicję rządową czy też wyborców niezdecydowanych. O tym, że kampania wyborcza i charakterystyczny dla niej wielogłos – wielość sprzecznych opinii atakujących wyborcę – tylko niektórym ułatwia wybór, świadczyć może wzrost odsetka osób czujących się w obowiązku iść na wybory, a jednocześnie niewiedzących, na kogo głosować.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ęła)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		50	18	31	1033
Płeć	Mężczyźni	54	19	27	489
	Kobiety	48	17	35	545
Wiek	18-24 lata	53	18	29	144
	25-34	45	22	34	206
	35-44	45	23	32	148
	45-54	54	14	32	208
	55-64	59	14	27	143
	65 lat i więcej	49	17	34	184
Miejsce zamieszkania	Wieś	48	18	33	383
	Miasto do 20 tys.	56	14	30	135
	20-100 tys.	45	20	36	196
	101-500 tys.	53	23	24	171
	501 tys. i więcej mieszk.	56	13	31	148
Wykształcenie	Podstawowe	39	21	41	269
	Zasadnicze zawodowe	45	21	33	258
	Średnie	56	14	29	353
	Wyższe	67	16	17	154
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	79	12	9	80
	Średni personel, technicy	46	17	38	39
	Pracownicy adm.-biurowi	54	16	30	64
	Pracownicy usług	42	19	38	65
	Robotnicy wykwalifikowani	38	27	35	117
	Robotnicy niewykwalifik.	40	17	43	64
	Rolnicy	55	12	33	54
	Pracujący na własny rach.	66	21	12	43
Bierni zawodowo	Renciści	42	16	42	76
	Emeryci	50	17	33	205
	Uczniowie i studenci	57	21	22	91
	Bezrobotni	45	27	29	62
	Gospodynie domowe i inni	49	9	41	71
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	59	13	28	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	53	20	28	93
	sekt. pryw. poza rolnict.	46	23	31	208
	prywatnym gosp. rolnym	53	14	32	58
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	48	20	33	208
	501-750	36	19	44	158
	751-1000	49	22	29	195
	1001-1500	54	16	31	162
	Powyżej 1500 zł	71	7	21	122
Ocena własnych war. mater.	Złe	38	17	46	168
	Średnie	48	20	32	434
	Dobre	58	16	26	432
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	47	8	45	44
	Raz w tygodniu	56	17	26	509
	1-2 razy w miesiącu	50	22	28	193
	Kilka razy w roku	44	20	36	200
	W ogóle nie uczestniczy	35	13	52	88
Poglądy polityczne	Lewica	56	15	28	145
	Centrum	49	19	32	319
	Prawica	64	16	20	333
	Trudno powiedzieć	30	22	48	236

Tabela 2

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?							
		Krajowa Partia Emerytów i Rencistów (KPEiR)	Liga Polskich Rodzin (LPR)	Partia Demokratyczna – demokraci.pl (PD)	Partia Kobiet	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Prawica Rzeczypospolitej	Prawo i Sprawiedliwość (PiS)
		%	%	%	%	%	%	%	%
Ogółem		1	2	0	2	38	6	1	17
Płeć	Mężczyźni		1	0		42	7	1	16
	Kobiety	1	3	0	4	34	6		18
Wiek	18-24 lata		6		3	45	2		12
	25-34	2	4	3	4	49	1		11
	35-44	1			1	48	6		11
	45-54		1		2	37	10	1	18
	55-64	1	1		1	31	10		20
	65 lat i więcej		1			23	7	2	28
Miejsce zamieszkania	Wieś		4		2	25	16	1	20
	Miasto do 20 tys.	2				41	3		12
	20-100 tys.	1	1		1	43	1		25
	101-500 tys.	1		1	2	53	2	1	13
	501 tys. i więcej mieszk.		4	2	3	46			10
Wykształcenie	Podstawowe	1	2			25	11	1	25
	Zasadnicze zawodowe	1	4		1	33	9	1	18
	Średnie	1	2		3	39	5	0	16
	Wyższe			2	2	57	1	1	10
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.			2	2	60			9
	Średni personel, technicy				5	46			24
	Pracownicy adm.-biurowi			3	9	50			11
	Pracownicy usług		4			44		3	9
	Robotnicy wykwalifikowani					44	12		7
	Robotnicy niewykwalifik.	4	7		3	35	3		17
	Rolnicy		3			2	32		19
	Pracujący na własny rach.					49	3		20
Bierni zawodowo	Renciści	5				30	12		20
	Emeryci		1			24	8	2	26
	Uczniowie i studenci		2		4	53	3		14
	Bezrobotni		4		3	23	2		22
	Gospodynie domowe i inni	2	11			34	6		22
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	1	1		4	48	2		13
	spółce właścicieli prywatnych i państwa					51	4		7
	sekt. pryw. poza rolnict.		2	3	2	52	2	1	10
	prywatnym gosp. rolnym		3			10	31		14
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	1	7		2	24	8		20
	501-750	3			2	36	5	1	24
	751-1000				4	32	11	2	19
	1001-1500	1	3		1	39	5	1	18
	Powyżej 1500 zł			3	1	68	3		6
Ocena własnych war. mater.	Złe	3	4			19	7		27
	Średnie	1	1	1	2	32	8	1	18
	Dobre		2	1	2	49	5	0	14
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	9				20	7	4	33
	Raz w tygodniu	1	3	0	2	34	8	1	21
	1-2 razy w miesiącu		1			43	3		15
	Kilka razy w roku				2	50	6		8
	W ogóle nie uczestniczy		6	4		43			
Poglądy polityczne	Lewica		4	2	4	23	5		6
	Centrum	1	2		2	44	9	1	10
	Prawica	1	1	1	0	46	5	1	28
	Trudno powiedzieć	1	3		2	22	6		10

Tabela 2 cd.

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?							Liczba osób
		Samoo- obrona	Socjalde- mokracja Polska (SdPI)	Sojusz Lewicy Demokra- tycznej (SLD)	Unia Polityki Realnej (UPR)	Unia Pracy (UP)	Inne	Trudno powie- dzieć	
		%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		2	1	6	1	0	2	21	518
Płeć	Mężczyźni	2	1	7	2		2	18	260
	Kobiety	1	0	5		1	2	24	257
Wiek	18-24 lata	3		1			1	27	74
	25-34	1		5	3	3	1	13	92
	35-44				2		5	26	66
	45-54	2		8	1		2	19	113
	55-64	2	2	8				23	85
	65 lat i więcej	1	2	11			2	22	87
Miejsce zamieszkania	Wieś	3		3			2	26	184
	Miasto do 20 tys.	2		11	1	2	2	24	76
	20-100 tys.			3		1	1	23	88
	101-500 tys.	2	1	4			6	15	90
	501 tys. i więcej mieszk.		4	15	5			12	79
Wykształcenie	Podstawowe	2		5			2	26	104
	Zasadnicze zawodowe	3		3	2		1	26	116
	Średnie	2	1	8	0	1	2	20	197
	Wyższe		1	7	2	1	3	12	100
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.			11	2		5	9	63
	Średni personel, technicy			10				15	18
	Pracownicy adm.-biurowi			4	3		6	14	35
	Pracownicy usług	3						37	28
	Robotnicy wykwalifikowani	3					3	31	45
	Robotnicy niewykwalifik.	4		4	7			16	26
	Rolnicy	6		3			3	31	30
Pracujący na własny rach.		4	10			3	12	29	
Bierni zawodowo	Renciści			2				30	32
	Emeryci	2	3	12			1	21	100
	Uczniowie i studenci			2				22	51
	Bezrobotni	3		4	3	5	2	28	27
	Gospodynie domowe i inni	2		4		3		14	35
Pracuje w:	inst. państw., publicznej			6	3		5	18	85
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	2		4			3	30	49
	sekt. pryw. poza rolnict.	2	1	6	2		1	15	96
	prywatnym gosp. rolnym	6		3			3	30	31
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	3		6	2	3	1	25	99
	501-750	2		6			2	19	57
	751-1000	3	2	3			4	20	96
	1001-1500	1	1	8			3	20	87
	Powyżej 1500 zł		1	6	3		1	8	87
Ocena własnych war. mater.	Złe	4		5		2	3	27	63
	Średnie	1	0	6	0		3	25	204
	Dobre	1	1	6	2	0	1	16	251
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu			4			5	18	20
	Raz w tygodniu	2	0	3	1	1	2	21	283
	1-2 razy w miesiącu	1	1	8			1	27	96
	Kilka razy w roku	1		12			3	17	87
	W ogóle nie uczestniczy	3	7	13	4		3	17	30
Poglądy polityczne	Lewica	1	5	32		2	5	12	79
	Centrum	2		1	1		3	24	157
	Prawica	2		0	1		0	13	212
	Trudno powiedzieć	1		4	2	2		47	69